

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/82/2020
Identifikačné číslo spisu:	3714204857
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:3714204857.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ E. U., bývajúceho v P. V., K. č. XXXX/XXX, zastúpeným spoločnosťou JUDr. Ivan Pádej, advokát - AK s.r.o., so sídlom v Považskej Bystrici, Krížna č. 336/2, IČO: 36863041; 2/ L.Á. U., bývajúceho v obci K. č. XXX; 3/ V. L. B., bývajúceho v obci G. E., H. č. XXX, zastúpeným spoločnosťou JUDr. Ivan Pádej, advokát - AK s.r.o., so sídlom v Považskej Bystrici, Krížna č. 336/2, IČO: 36863041; 4/ L. Ľ. N., bývajúceho v obci G. E., O. F. č. XXX/X; 5/ W. V.; 6/ W. P., oboch bývajúcich v obci K. č. X; 7/ K. S., bývajúcej v obci K. č. XXX; 8/ L. U. U., bývajúceho v obci K. č. XXX; 9/ U. T., bývajúceho v obci K. č. XXX; 10/ U. M., bývajúceho v obci K. č. XXX; 11/ L. U.Á., bývajúceho v obci K. č. XXX; 12/ Ľ. F., bývajúceho v obci K. č. XXX; 13/ G. S.; 14/ L. S.; a 15/ O. S., všetci traja bývatelia v obci K. č. XXX, proti žalovaným 1/ LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom v Banskej Bystrici, Námestie SNP č. 8, IČO: 36038351; 2/ Slovenský pozemkový fond, so sídlom v Bratislave - mestská časť Staré Mesto, Búdkova č. 36, IČO: 17335345; 3/ Miestny urbár, pozemkové spoločenstvo Horná Breznica, so sídlom Horná Breznica č. 144, IČO: 00630179; 4/ Pozemkové spoločenstvo Horenice, so sídlom Zárčie č. 197, IČO: 42149771; 5/ Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Zubák, so sídlom v obci Zubák č. 140, IČO: 31924981; 6/ SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, so sídlom v Banskej Štiavnici, Radničné námestie č. 8, IČO: 36022047; 7/ U. M., bývajúcemu v B. V. č. XXX; 8/ U. K., bývajúcemu v obci K. č. XXX; 9/ X. P., bývajúcemu v obci K. č. XXX; 10/ P. V., bývajúcemu v obci K. č. XX; 11/ Poľovnícka spoločnosť Zubenské, so sídlom v obci Kvašov č. 204, IČO: 42148847, o ochranu vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 6 C 85/2014, o dovolaní žalobcov 1/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 28. februára 2019 sp. zn. 17 Co 199/2017, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 28. februára 2019 sp. zn. 17 Co 199/2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. januára 2018 č. k. 6 C 85/2014 - 481 konanie voči žalobcom 4/, 10/ a 11/ zastavil (I.); žalobu zamietol (II.); žalovaným 1/, 3/, 4/, 5/, 7/ až 11/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ až 12/ v rozsahu 100 %

(III.); žalovaným 2/ a 6/ náhradu trov konania nepriznal (IV.).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. februára 2019 sp. zn. 17 Co 199/2017 (č. l. 518) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil (I.); žalovaným 1/, 3/, 4/, 5/, 7/ až 11/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom 1/, 2/, 5/ až 9/, 12/ v rozsahu 100 % (II.); žalovaným 2/ a 6/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (III.).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali spoločne žalobcovia 1/ a 3/ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzujú z ustanovení § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (č. l. 528 a nasl.; č. l. 549 a nasl.).

3.1. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP) vidia v nedostatočnom odôvodnení zamietnutia žaloby, konkrétne v nedostatočnom odôvodnení posúdenia aktívnej legitímácie žalobcov, ako aj pasívnej legitímácie na strane žalovaných. Zároveň namietajú nedostatočne zistený skutkový stav veci, ako aj nedostatočné dokazovanie, respektíve nesprávne vyhodnotenie dôkazov a tvrdení žalobcov.

3.2. Doplnením svojho dovolania z 10. júna 2019 (č. l. 549 a nasl.) konkretizovali rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3 Sžk 15/2017, sp. zn. 10 Sžk 1/2017) a Krajského súdu v Banskej Bystrici (sp. zn. 24 S 67/2015), v ktorých podľa ich názoru súdy vyjadrili iný právny názor, ako bol vyslovený v rozhodnutiach oboch súdov v prejednávanej súdnej veci.

3.3. Vzhľadom na vyššie uvedené preto navrhujú, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Nikto zo žalovaných sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že odvolací súd konal so stranou konania - pôvodným žalobcom 7/ a aj vo veci rozhodol potom, čo tento stratil procesnú subjektivitu, pretože dňa 13. októbra 2018, t. j. pred vydaním rozhodnutia odvolacieho súdu zomrel, rozsudok odvolacieho súdu podľa čl. 4 ods. 1 CSP s poukazom na § 438 a § 161 CSP zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

7. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť („ďalej len procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8.1. Ustanovenie § 161 CSP ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť tak, aby súdne konanie mohlo prebehnúť v súlade so zákonom a aby súd v súlade so zákonom mohol tiež rozhodnúť. Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t.j. spôsobilosti účastníka byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania). Spôsobilosť byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania) znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá. Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením, prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka).

9. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon

priznáva (§ 61 CSP).

10. Z obsahu súdneho spisu, konkrétne z pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 4 D 204/2018 (č. l. 621) v dedičskej veci po zomrelom L. S. [v prejednávanej veci pôvodne ako žalobca 7/ (ďalej len „pôvodný žalobca 7/“) vyplýva, že zomrel XX. D. XXXX, t. j. pred vydaním rozhodnutia odvolacieho súdu (28. februára 2019). Pozornosti odvolacieho súdu zrejme táto skutočnosť unikla a to vzhľadom aj k tomu, že rozsudok odvolacieho súdu bol doručovaný vtedy jeho zvolenému právnenému zástupcovi JUDr. Ivanovi Pádejovi 12. apríla 2019 (č. l. 523), ktorý v jeho mene (ako aj v mene ďalších žalobcov) podal opravný prostriedok - odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Podľa § 33b ods. 1 písm. d/ zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka plnomocenstvo zanikne (stratí právne účinky) ak splnomocnenec zomrie. Z uvedeného teda vyplýva, že v danom prípade nemožno považovať za účinné doručenie rozsudku odvolacieho súdu pôvodnému žalobcovi 7/ prostredníctvom jeho právneho zástupcu v čase po jeho smrti. Rozsudok odvolacieho súdu preto v tejto súvislosti nemohol nadobudnúť právoplatnosť. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že súd prvej inštancie následne až po vydaní rozsudku odvolacieho súdu (po jeho právoplatnosti) vyzval (4. marca 2020) dedičov pôvodného žalobcu 7/ [súčasní žalobcovia 7/, 13/, 14/ a 15/ (ďalej len „dedičia“)], aby sa vyjadrili, či žiadajú, aby s nimi súd pokračoval ako právnymi nástupcami po zomrelom pôvodnom žalobcovi 7/ v súdnom konaní vedenom na súde prvej inštancie (č. l. 633). Následne po ich súhlasnom vyjadrení súd prvej inštancie vydal uznesenie z 31. marca 2020 č. k. 6 C 85/2014 - 635, ktorým rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičmi po zomrelom pôvodnom žalobcovi 7/. Dedičom rozhodnutie odvolacieho súdu doručené nebolo.

11. Keďže v čase rozhodovania odvolacieho súdu nebola splnená základná procesná podmienka konania - podmienka procesnej subjektivity pôvodného žalobcu 7/, dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu podľa čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP s poukazom na § 438 a § 161 CSP zrušil (§ 449 ods. 1 CSP rieši situáciu zrušenia rozhodnutia dovolacím súdom v prípade, ak dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je dôvodné, čo nie je tento prípad, preto dovolací súd na základe tohto výslovného ustanovenia CSP nerozhodol) a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie zohľadňujúc skutočnosť, že pôvodný žalobca 7/ dňa XX. D.V. XXXX zomrel.

12. Dovolací súd sa vzhľadom na svoje zistenia a konštatovania (bod 10 a 11 tohto rozhodnutia) v ďalšom už nezaoberal dovolacími dôvodmi žalobcov 1/ a 3/.

13. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

14. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.